

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERTY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Londyn, 7. Lipca. — W odbytej dziś nocnej sesji izby niższej oświadczył lord Palmerston na interpelacyą Berkeleja dotyczącą budowy zaprojektowanego kanału na miedzymorzu Suez, że rząd jest przeciwnym temu projektowi, bo tenże oddzieliłby Egipt od Turcyi i zagrażałby Indiom.

Paryż, 8. Lipca. — Dziennik Assemblée nationale zawieszonym został na dwa miesiące, ponieważ zamieścił artykuł, w którym twierdzi, że wybory we Francyi nie są wolne. — Estafette otrzymał ostrzeżenie, ponieważ powiedział, że w Paryżu objawiło się uczucie polityczne całego kraju.

3 proc. renta na bulewarach 67, 27½.

Tryest, 6. Lipca. — Amerykańska fregata wojenna „Congres” wypłynęła ztąd do Liworno.

Genua, 3. Lipca. — Śledztwo toczy się szybko z powodu ostatnich wypadków. Na wniosek władz cywilnych nowe przedsięwzięto aresztowania.

Florencya, 3. Lipca. — Wielki książę wydał następujący dekret ku zabezpieczeniu publicznego porządku w Liworno: Za ukrycie broni 5 do 10 lat robót przymusowych, każde morderstwo lub zranienie będzie karane rozstrzelaniem, wszelkie inne zbrodnie dopełnione zbrojnie, będą karane robotami przymusowymi od lat 10 do 20. Wyroki będzie wydawał sąd wojenny w Liworno na takie zbrodnie.

Liworno, 3. Lipca. — Spokojność panuje bez przerwy.

Sztokholm, 8. Lipca. — Król wyjedzie do wód morskich na d. 18. b. m. Stany uchwały na ostatniej sesji daleko większe sumy, niż kiedykolwiek na uzbrojenie wojska i fortec, tudzież na wszystkie potrzeby wojenne. Ćwiczenia w wojsku stojącym, jako też wszystkich do chorągwi obowiązanych mają być rozszerzone.

Berlin, 9. Lipca. — Najj. Pan raczył nadać bytemu kapitanowi Busse w Hamrze, powiecie babimostkim order orła czerwonego 4. kl., dzwoniarzowi przy kościele ewangelickim s. Piotra i Pawła w Lignicy, Blumenthalowi, powszechną oznakę honorową i przewodniczącemu radzie miejskiej Mundtowi w Neuwedel medal na wstążce, za ocalenie życia; zamianować zaś rzecz. tajn. nadradcę sprawiedliwości, sekretarza stanu Bode przodkującym w komisji eksaminacyjnej sprawiedliwości z tytułem prezesa, pierwszego prezesa sądu apelacyjnego w Wrocławiu Dra Schlieckmana wiceprezesem najwyższego trybunału.

Berlin, 8. Lipca. — Najświeższe wiadomości. Telegrafami nadesłane z Włoch wiadomości, potwierdzają się zupełnie. Mazzinizm znów się dopuścił wybryku na pośmiewisko świata, tylko z tą jeszcze beczelnością, iż

wystawia niepolicone ofiary na okropne skutki, przez co, jak się zdaje, zamierzył jedynie utrzymać umysły we Włoszech w oburzeniu. Mazziniego bynajmniej nieobchodzi życie i szczęście ludzi pojedynczych, zamierzył tylko, aby rządy nie chwyciły się polityki zmierzającej do pogodzenia się z ludnościami niezadowolonymi. Wypadki zagnały je do chwycenia się znów surowych środków. Na tem dosyć Mazziniemu.

Paryżkie wybory uzupełniły zwycięstwo opozycji. Intelligencja wielkich miast odwraca się od rządu obecnego, który jak dawniej, tak teraz znajduje podporę w massach ludności wiejskiej.

Na duńską odpowiedź nie odpowiedziały dotąd Austria i Prusy, równie jeszcze nie postanowiono względem dalszego postępowania w sprawie księstw niemieckich do Danii należących.

O połączeniu księstw naddunajskich to tylko wyczytaliśmy z brukselskiego dziennika L'Etoile de Danube, organu wniosków, że oni podali protastacyą przeciw listom wyborczym, jakie kaimakani ułożyli. W protestacyi tej wyłożyli wszystkie intryki i zabiegi tamecznej administracyi.

Nie rozbieramy bliżej kwestyi, czyli reorganizacya Księstw Naddunajskich, którą przysposabiają, przyłoży się do przywrócenia porządku administracyi i postępu w kulturze tamecznej, ale to pewna, że sprawa ta ukrywa w łonie swem takie zawiłania, jakie nielada ręka rozwiąże. Przytem zachodzą jeszcze zabawne nieraz przypadki. Nie dosyć, że pod względem Księstw Naddunajskich podpisani na Grudniowem sprzymierzu z roku 1854 wybitne i odrębne reprezentują zdania, nie dosyć, że Francya i Rosya chcą zabezpieczyć narodowemu parlamentowi prawa ukonytowania siebie samodzielną, gdy tymczasem wolna Anglia w połączeniu z Austryą i Turcyą stara się o przytłumienie manifestacyi w tym względzie, — ale jeszcze że dna tych spraw mętnych wynurza się nowe rozdwojenie między dwoma krajami, o których nieprzyjaźni nikt roić nie był zdolny, bo ich położenie i interes wcale w tej sprawie nie wiążą. Mimo to Turcyja z Belgią o owczą skórę się pokłócili. Porta przesłała ultimatum gabinetowi brukselskiemu, wydała belgijskiego posła za granicę, a rząd belgijski oddaje wet za wet Porcie Otomańskiej ogłaszając listy pisywane do swego agenta dyplomatycznego, dodając uszczypliwe uwagi. W najnowszym numerze Monitora belgijskiego czytamy korespondencyą między belgijskim ministrem spraw zewnętrznych wicehrabią Vilainem XIV a panem Blondeel Cuylenbroek, z której pokazuje się, że Belgia zaprzecza, aby jej reprezentant na rzecz unii agitował, ale była gotową pana Blondeela, wysłać na inną posadę, gdy nagle żądanie tureckie przesłane w formie ultimatu podburzyło gabinet brukselski do oporu. Jasną jest jak na dłoni, że spór ten ani doprowadzi do wojny europejskiej, ani do konferencyi europejskiej, ale posłużyć może na charakterystykę wpływów, jakie się spierają między sobą w Kon-

Listy J. I. Kraszewskiego.

(Gaz. warsz.)

(Ciąg dalszy.)

Do rzeczy tedy — otwieramy nareszcie owo opowiadanie powrotu z pod Berezyny, pewni już, że w nim znajdziemy sprostowanie faktów, rozświecenie charakteru epoki, słowem, coś do dziejów posługującego, chociażby ubocznie i drobnostkę... a znajdujemy w istocie prostą, dosyć pospolitą powiastkę, w której ani postaci żadnej, ani faktu historycznego, ani nawet obrazu czasów znaleźć przy najlepszej chęci niepodobna... osnutą na wątku oklepanym i zadaniu zużytem, nie podniesioną wcale sposobem, w jaki ją autor pojął i przedstawił. Pan Antoni M... powraca z pod Berezyny, pod dach dawnego znajomego i przyjaciela pana Franciszka... który go łapie oburacz, przyjmuje i dosyć nieopatrznie w dom do swjej młodej żony wprowadza. Antoni naturalnie kocha się w pani Franciszkowej, tak już być musiało; ale że tak godny człowiek używa w pomoc lokaja pijaka i trzpiota garderobianę... to niewiedzieć jak wygląda. Kochają się trybem zwyczajnym, pani domu i przyjaciel domu, czysto, pięknie, poetycznie... gdyby nie ów lokaj i garderobiana, którzy tę miłość do parawanowej intryki podobną czynią... aż wre-

szcie mąż dobadauje się prawdy, następuje scena dramatyczna i listy kochanka niewinności posadzonej kobiety wyjaśniają. Tandem pani Franciszkowa zostaje jak była niepokalanym aniołem, choć do p. Antoniego przez litość chodziła potajemnie w odwiedzin... i wszystko jak najszcześliwiej pojednaniem się kończy, a sens moralny, żeby wracających z pod Berezyny do domu, gdzie są młode żony, nie wprowadzać. Całości tej powiastki brak idealnego pojęcia kobiety, miłości, świata, jest to garnizonowa historyjka, niesmaczna, mimo że p. Antoni cnotliwy i kobiety także. Dwa czy trzy razy wspomniany tu ks. Józef — i ot... cały pamiętnik, który ma prostować pojęcia nasze o obyczajach 1813 r., rozjaśniający ten fakt ważny, że mężowie w tamtych czasach tak byli ślepi jak dzisiaj, a kobiety tak biedne niebożęta jak teraz. Gdzie tu ów zapowiadany powrót z pod Berezyny, gdzie pamiętniki Lanckorońskiego, gdzie czasy i obyczaje?... odgadnąć trudno. Rzecz cała jest powiastką dosyć „niedokładną w sposobie” że użyję wyrażenia autora, żwawą, żołnierską, nie zbyt budującą, a w dodatku nie wielkiej lub raczej żadnej artystycznej wartości nie mającą. Ani ludzie, ani charaktery, ani wypadki tu występujące nie zasługiwały na odwzorowanie; rzecz pospolita a „sposób” przedstawienia jej wcale nie odświeża. Postacie główne, choć dwie z nich miały być

podnioślejsze i idealniejsze, są pospolite i starte; mąż z pozwoleniem bałwan, jakiego rzadko, służąca oklepany, żywcem wzięty ze starej komedyi, służąca tegoż kalibru... Pan Antoni, uczciwy wiarus, ale stu lepszych chodzi po ulicach i nikt na nich nie patrzy; pani Franciszkowa zacna, słaba niewiasta, ale nie ideał także... przedmiot nie dodaje zajęcia, a epizody pijanego sługusa i subretki nie powiem także żeby nowe były i zbyt interesujące. Niektóre ustępy o włos że nie przypominają pana Zygmunta w Hiszpanii, który zdaje mi się za równie ważny materiał historyczny jak powrót z pod Berezyny uważać się może.

Wiemy jakie oburzenie wywoła ten sąd nasz o książkę Dra Triplina, który ma się za zapoznanego i pokrzywdzonego, ilekroć go pierwszym pisarzem europejskim nie uznają; ale mimo tej jego drażliwości i wykrzykiwań na krytykę, niepodobniestwem pochwalić takiej lichoty jak to opowiadanie, które się jeszcze zamaskowało tak pociesznie udając niby pamiętnik. Tytuł książki i wstęp obrachowane na efekt; wreszcie wcale co innego zapowiadają, a dodane są jakby na umyślnie obalamucenie czytelnika, któryby może powieści nie wziął do ręki, a tu się łapie na wędkę pamiętnika hr. Lanckorońskiego. Jako powieść, *Powrót z pod Berezyny* małej jest wartości, i chyba bystre oko M. Grab... upatrzy w niej przymioty i

stantynopolu. Dzienniki angielskie utrzymują, że Porta oddalając posła belgijskiego, użyła tylko prawa swego niepodległego, na to się śmieją w kołach dobrze pojmujących położenie rzeczy. Wiedzą dobrze, że tureccy politycy nie byłoby się dopuścili tej śmiałości nawet przeciw tak drobnemu państwu, jakim jest Belgia, gdyby nie czuli silnej podpory w innym państwie. Nie działała więc Porta w tej rzeczy z własnego natchnienia, ale w osobie pana Blondeela oddała dyplomata, który był dla posłów Anglii i Austrii *persona ingrata*.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 2. Lipca. — Żegluga parowa tutejsza powiększoną została jednym paropływem więcej. Dnia bowiem 20. Czerwca spuszczone z warsztatów teje żeglugi nowy parostatek pasażerski nr. 12, p. n. „Niemen”, który jest siódmym z kolei statkiem osobowym. Przeznaczony on został na rezerwowowy, i około 15. b. m. zacznie kursować i zastępować będzie inne passażerskie potrzebujące naprawy i odnowień. Tym sposobem Spółka stara się zapewnić regularną jazdę, tyle pożądaną od mieszkańców kraju, a jedynie tylko czasem wstrzymywaną, skutkiem niedostatku wody. Przy tej sposobności nadmienić winniśmy, iż widzieliśmy plany giserni, którą Spółka żeglugi parowej w rozwinieciu i uzupełnieniu zakładów swoich jeszcze w r. b. wybudować zamierza. Jest to rzecz również nader pożądana przy takim rozwoju i postępie ruchu przemysłowego.

— Uczona Allg. Augsb. Ztg. zamieściła znów list korespondenta swego „Z nad granicy polskiej”, który nad wszystkich korespondentów piszących o Rosji lub Polsce do dzienników niemieckich, celuje nieznaną krajoznawcą, o których pisze, oraz miejscowych stosunków i mylnością doniesień; chociaż wszyscy ci korespondenci nie wiele wiedzą o stosunkach i wypadkach w Polsce i Rosji a często się w swych doniesieniach mylą. Już nieraz przytaczając wyjątki jego listów, wytykaliliśmy grube błędy i fałszy, a nawet nieznaną krajoznawcę. Teraz w liście datowanym „od granicy polskiej” 23. Czerwca, mniejsza już o to gdzie pisanym, donosi korespondent profesorskim tonem uczony gazecie, iż „w roku bieżącym nie tylko Wisła lecz większe jej przypływy a nawet kanały łączące te rzeki zostały uregulowanymi, iż można po nich pływać statkami parowymi, i w istocie żegluga parowa jest nieprzerwaną od Gdańska aż do morza Czarnego (sic).” Każdy znający choć trochę Polskę, rozśmiej się i wzruszy ramionami, przeczytawszy taką wiadomość.

W roku zeszłym i bieżącym mówiąc kilka razy to o żegludze parowej wiślanej, to w ogóle o komunikacjach wodnych i doskonałej sieci wód, jaką Opatrzność okryła kraje polskie i rosyjskie, dając im przez to możność urządzenia najlepszych i najtańszych komunikacji, bo dróg wodnych — pisaliśmy, iż pierwszym obowiązkiem rządu jest uregulowanie tych rzek i wód; gdyż ta wyborna sieć wód rozsłana po wszystkich rozległych krainach i mogącą z łatwością Baltyk z morzem Czarnym i Białym połączyć, jest dotąd w stanie pierwotnej natury i niechęła się jej prawie ręka ludzka by ją zmienić w system dróg wodnych. W Królestwie Polskim nie tylko żadna z znaczniejszych rzek do Wisły wpadających nie jest uregulowana, lecz sama nawet Wisła na średnim i górnym swym biegu nie ma uregulowanego koryta, chociaż to jest pierwszym krokiem do rozwinięcia żeglugi parowej wiślańskiej. Wprawdzie za dawniejszego rządu w Królestwie Polskim i za administracji ks. Lubецkiego, między 1815 a 1830 r., zajmowano się regulacją brzegu rzek, rozpoczęto prace nad sprostowaniem i pogłębieniem koryt Wisły, Narwy, Bugu, Warty, Przemszy, a nawet i Nidy. Lecz po 30 r. prace te zaniedbano a fundusz na regulację rzek przeznaczony obracano na umocnienie wałów Modlina podrywanych przez Wisłę i Narew.

Teraz wprawdzie rozpoczęto znów roboty nad uprzątnieniem zawad w korycie Wisły; dla zupełnego jednak zregulowania biegu tej rzeki a następnie rzek do niej wpadających, potrzeba jeszcze wielu lat pracy i milionów, chociaż korespondent Gazety augsburgskiej ma to za rzecz ukończoną w bieżącym roku, w którym jedynie wyciągnięto kilka palów z dawnego mostu pod Warszawą. Co się dotyczy kanałów spławianych, wiemy tylko: o kanale królewskim łączącym Bug z Piną a przeto Wisłę z Dnieprem, wykonanym zaś za panowania króla Stanisława Poniatowskiego; o kanale Ogińskiego łączącym Szczarę wpadającą do Niemna, z Jasiółką wpadającą do Dniepru, nad którym pracowa-

wano od 1770 a 1800 roku; nareszcie o kanale Augustowskim łączącym Narwę z Niemnem, a który zaczęto kopać w 1824 a ukończono w 1838 r. Lecz nie słyszeliśmy nic o kanałach wykopanych w Królestwie polskim w roku zeszłym i bieżącym, i to o kanałach tak wielkich, iż za ich pośrednictwem można pływać parowcami z Baltyku na morze Czarne. Dziwiliśmy się naszej niewiedomości w tej mierze, gdybyśmy nie wiedzieli, iż to są kanały brudu i fałszu, które kopie korespondent Gazety augsburgskiej swoim dzielnym piórem w krajach zmyśleń i ułudy, spławiając niemi produkta tych krajów do uczynnego pisma. Nie chcąc oceniać podobnych płodów, nie przytaczamy dalszego ciągu tego listu.

Z Janowa. — Poczytujemy sobie za obowiązek zanotować w pismach publicznych zaszłe wśród nas temi dniami wypadki, które dla Janowa i diecezji podlaskiej historyczną będą pamiątką. Kiedy diecezja nasza z woli i łaski Najj. Pana otrzymała biskupa w osobie powszechnie uwielbianego ojca Beniamina, kapituła tutejsza stanowiąca wedle praw kościoła, przyboczną radę i jakoby senat biskupi, już tylko dwóch członków w swym gronie liczyła. Zaraz więc po objęciu rządów diecezji, troskliwy pasterz wybrał z pośród swojego duchowieństwa najodniejszych cnotą i zasługami kapłanów, i tych po otrzymaniu przyzwolenia wysokich władz krajowych, instalował w piątek dnia 5. Czerwca r. b. na prałatów i kanoników katedry podlaskiej. Następowala uroczystość Trójcy ś., pod której wezwaniem wzniesiono i poświęcono tutejszą katedrę. W tym to dniu JW. Pasterz zamierzył odbyć solenny ingres czyli duchowne zaślubiny z swoją diecezją, a wiadomość o tym obrzędzie jak z serca wszystkich uszczęśliwionych owieczek wywołała gorące modły na jego intencję, tak dla naszego miasta i okolicy stała się jeszcze hasłem niezwykłego ruchu i przygotowań. Jakoż w dniu oznaczonym, Janów od rana uroczystą przybrał postać. Kilka tysięcy pobożnego ludu, co jeszcze dnia poprzedniego począł się gromadzić, tłumnie obiegając konfesjonały, sposobilo się do uzyskania zupełnego odpustu, a licznie zebrane duchowieństwo niosło gorliwie łaskę oczyszczenia. Po odprawieniu sumy za parafian, którą umyślnie w tym dniu przyspieszono o godz. w pół do 10ej, wszystkich kler świecki i zakonny udał się do kościoła ks. Dominikanów, gdzie uszykowawszy się procesyjnie, oczekiwał przybycia swojego pasterza. O samą 10ej biskup przybrany w mucet i roketę zajeżdżał przed kościół, ucałował podane sobie w jego podwojach ś. relikwie i przeszedłszy długim szpalerem duchowieństwa, ukląkł u stóp ołtarza przed Panem Zastępów, a po krótkiej modlitwie przyjąwszy szaty kościelne, rozpoczął uroczysty pochód do katedry. Piękny to był za prawdę widok i pierwszy w dziejach niedawnej naszej diecezji, bo dwaj poprzedni biskupi podlascy nie odbywali ingresu z taką okazałością. Około 70 księży świeckich i zakonnych poprzedzonych bractwami z światłem i chorągwiami, szło usypaną zielonością drogą, śpiewając śród ogdłosu dzwonów prześliczny hymn kościelny „Exultet Orbis gaudiis”; za nimi postępowała kapituła w właściwych karmazynowej barwy ubiorach, a w końcu śród asystency bogato przybranego duchowieństwa, śród liczego zastępu wyższych urzędników i obywateli zebranych na ten obrzęd z całej diecezji, postępował pod wspaniałym karmazynowym baldakinem czcigodny pasterz, prowadzony pod rękę z jednej strony przez Teodora Szydłowskiego, generała b. wojsk polskich, z drugiej przez Józefa hr. Ledóchowskiego. Przy baldakinie asystowali zaproszeni w tym celu Stanisław hr. Zamoyski, Andrzej hr. Zamoyski, syn hr. Andrzeja, w zastępstwie swego ojca na ten obrzęd przybyły, Stanisław hr. Alexandrowicz, Ludwik Górski, hr. Scypio i Orłowski¹⁾. Piękny to był, powtarzamy, widok pasterza, godnie reprezentującego swoją diecezję, pasterza znanego i kochanego wszędzie i od wszystkich, jak z podniesieniem ku niebu rękoma, z słowami modlitwy na ustach, błogosławił przez całą drogę kornie na kolana przypadłemu ludowi i wzajem od niego tysiączne odbierał błogosławieństwa! Po wejściu do katedry i przyjęciu święconej wody, Pasterz śród śpiewów duchowieństwa oddał pokłon najśw. Sakramentowi, następnie przeszedł przed wielki ołtarz i pozostał tam na modlitwie aż do zupełnego ukończenia śpiewów. Wówczas Pasterz zajął naprzód stalle, potem tron biskupi, i

¹⁾ Baldakin ten również jak cały do tego obrzędu użyty aparat kościelny, jest darem dzisiejszego biskupa.

zalety, których my ślepi dojrzeć nie jesteśmy w stanie.

Nie wspomnielibyśmy może o książeczce, w której jedyną dobrą myślą jest, że dochód z niej ma służyć na postawienie pomnika zmarłemu, gdyby zwodniczy jej tytuł przestrzedz dobrodusznych czytelników nie nakazywał, że ten pamiętnik jest w istocie tylko lekką powiastką, a pamiętniki hr. Lanckorońskiego pozostają nieuknięte dla przyszłości.

Drugim pismem, wydanem pod imieniem Dra Tripplina, jest *Najnowsza podróż po Danii, Norwegii i Szkocji, odbyta w roku 1855 przez skrzypka polskiego, opisaną przez Dra Tripplina*. (Wilno, Ruben Rafałowicz, t. I i II, 206, 226 str. na część i chwałę własną. Jeszcze może nigdy najdobroduszniej naiwny człowiek tyle sobie własnym piórem nie nakadził, co tu Dr. Tripplin. Kto pisze tę podróż, spełna wiedzieć nie można: na tytule stoi Dr. Tripplin; z książkiby się można domyslać, że chyba ów skrzypek swemu poprzednikowi i wydawcy sypie nieustannie pochwały, wielbiąc go i wynosząc. — Ale podróż została opisana przez Dra Tripplina, skromność opisującego powinna była choć część tych kadzideł odrzucić. Jakkolwiek dziwnie się to wydaje, że książka autora Hygieny obfituje w jego własne pochwały, mają to jednak do siebie i inne dzieła tego pisarza, że w nich *propria laus* występuje śmiało, a le moi est odiewać Pascala wzięte zostało na odwrot.

Co się dotyczy samej podróży, w której nawzajem Dr. Tripplin skrzypkowi nie szczędził laurów i tryumfów, okłasków i przyjęć szumnych, nie można

powiedzieć, żeby naiwnością i wiarą młodzieńczą w siły własne nie była zajmująca; ale to wszakże bledsze tylko powtórzenie tych podróży Dra Tripplina, które w istocie miały swe zalety, pełne będąc ruchu, życia, fantazyi, jeśli nie zawsze prawdy i wierności rysunku. Panowała w nich więcej bogata imaginacja niż surowa obserwacja, ale była oryginalność; znam ludzi, co je czytali jedynie dla pociechy posłuchania, jak też się to samemu chwalić można potężnie i śmiało.

Skrzypek sam, *mutatis mutandis*, to Dr. Tripplin ze smyczkiem w ręku, pewien siebie, odważny, wesół i wygrywający na swym instrumencie co tamten dokonywał ręką i ustami; oba robią cuda, i co dziwniejsza, przekonani są o tem. Kraj przebieżony, nie przedstawia się nam tu ze strony nowej, ani wielce charakterystycznej; nie wchodzimy głębiej w składającą go społeczność, obrazy po obrazach przesuwają się przed nami jak w kalejdoskopie, na tle deklamacyi tworząc całość, z którejby trudno zdać sprawę. Jednak czyta się to z pewnym zajęciem; deszcz i błoto norweskcie, popasy i noclegi, świetne koncerty, ekscentryczne figury zabawiają po trosze i nie dają porzucić zaczętej książki, która ostatecznie mniej uczy od pierwszych podróży Dra Tripplina, ale niemniej się wychwała i nosi z sobą. Nie rozumiejąc, prawdę powiedziawszy, takiego sprawozdania z przejażdżki przelotnej, wśród której sam autor niewiele musiał poznać kraj, który przebiegał śpiesznie dla zabicia czasu. Jedno z dwojga: podróż

albo być musi powieścią zabawną, ubraną tylko w szatę podróżną, albo książką wyczerpującą przedmiot, obeznającą nas z krajem, instytucjami, fizjognomią, ludźmi, z tem co jego odrębność stanowi. Takie przejażdżki *à la Kohl*, ni podróż, ni powieści, już się przejadły, nie dając ni przyjemności, ni korzyści. Obrazki nanizane na dziennik podróży różnej wartości i rozmiarów, są częścią i nużącą lekturą, mniej zajmującą od lada jakiej powieści, w której choć trochę jedności być musi, a więcej mają od niej pretensji do znaczenia i powagi, choć ostatecznie dają przewodnik Ryszarda, zaprawiony niepotrzebnym sosem dowcipów i postrzeżeń na wiatr porobionych, lub przy stoliku obmyślanych po wieczery. Rozumiem dawne podróże Dra Tripplina, w których nie szukamy wcale ani Norwegii, ani Hiszpanii, ale wesołego humoru autora i oryginału, które tworzy dla naszej pociechy, ubierając je w szatę tych lub owych narodów; są to przebrane powieści, dobre do zabicia czasu; ale trudno wytłumaczyć sobie zadanie książki, która dzień po dniu opisuje przypadki na lądzie i na morzu jadącego ze smyczkiem człowieka, ani uczonego, ani dowcipnego, ani znającego kraj lepiej od nas... jak sobie kupił suknie nowe, jak je podarł, jak obmókł do nitki, siadł na ziemi w błocie i płakał, z góry padał w przepaść i z powozem uwił w galeziach; dawał koncert okryty oklaskami, zapatrywał się w oczy pięknej Szwedki, jeździł renami, zbrzydził sobie łososinę... i dziwował się wszystkiemu, nie badając nic głębiej. (D. c. n.)

oświadczył, że je bierze w swoje posiadanie. Następnie jeden z kanoników katedralnych odczytał z ambony w przekładzie polskim bullę ojca s. Piusa IX, oznajmiającą kapitulę, duchowieństwu i ludowi dycezyi podlaskiej, że Benjamin Szymański został wyniesiony na biskupa tejże dycezyi, a razem upominając wszystkich do posłuszeństwa, miłości i czci Pasterzowi należnej. Po ukończeniu czytania listów apostolskich, Józef Twarowski, dziekan kapituły, b. administrator naszej dycezyi, imieniem własnem i całego duchowieństwa powitał czcigodnego Pasterza stósną przemową, i w prostych pełnych godności i uczucia słowach oświadczył mu wdzięczność całej dycezyi, że ją wybrał i ukochał pierwój niżli poznał. Następnie biskup zbliżywszy się do ludu, zasiadł na przygotowanym dla siebie wzniesieniu, i w infule na głowie, z pastorałem w rękę, w dobitnych a rzewnych, do głębi duszy przenikających wyrazach, wygłosił świętą naukę Pawła apostoła o wzajemnych obowiązkach pasterzy i owieczek, a wygłosił ją z takim pocuciem swego posłannictwa, z taką mocą i majestatem, a razem z taką gorliwością o chwałę Boga i zbawienie bliźnich, że zdumieni rozrzuwieni słuchacze, patrzeli w natchnione Jego oblicze, jakby na zjawionego nagle któregoś z ojców dawnego kościoła. To też kiedy po skończonej przemowie, kapituła, duchowieństwo, władze i obywatele, składali hołd swemu Pasterzowi przez ucałowanie jego pierścienia, niejedna cicha łza spłynawszy nagle po schyłonej twarzy, na jego ręce osiadała. Teraz Pasterz rozpoczął solenną mszę, w czasie której kustosz kapituły Kazimierz Dobrowolski powiedział kazanie z wielkiem wysłuchane zajęciem; alumnus seminarium pięknie wykonanymi śpiewami niemało przyłożyli się do podniesienia pobożnych uczuć. Przy końcu mszy odczytany został list ojca s., nadający przy tej okoliczności odpust zupełny; następnie wszyscy przytomni padli na kolana, dyakon odśpiewał głośno «Confiteor», a Pasterz udzielił w formie przysłanej sobie z Rzymu apostolskie błogosławieństwo. Na zakończenie odśpiewano hymn dziękczynny s. Ambrożego. Po nabożeństwie Pasterz podejmował na obiedzie z prawdziwie staroświecką gościnnością, około 150 zgromadzonych osób. Nie pominięto przytem szanownego, w spadku po ojcach odziedziczonego zwyczaju wznoszenia licznych toastów, a prezes Wężyk, brat Nestora naszych poetów, i Ludwik Górski wzniesione przez się zdrowia, serdecznie zagaiły przemowę. Nadto czcigodny Gospodarz osobnym toastem uczcił przytomnego w kole biesiadników Baranowskiego, prałata katedry lubelskiej, który w imieniu swojego pasterza i swjej kapituły przybył mu powinszować tak wielkiej godności kościelnej. Oto w krótkości wrażenie dnia tego, których kto doznał, nie zapomni nigdy. Nazajutrz odbyło się pierwsze posiedzenie nowo zaprowadzonej kapituły. We wtorek zaś Pasterz odprawił uroczyste żałobne nabożeństwo za spokój dusz swoich poprzedników i fundatorów tutejszej katedry. Przy tej okoliczności Jemielitty, kanonik katedralny i proboszcz węgrowski, treściwem opowiadaniem życia niektórych tylko biskupów łuckich, okazał dowodnie, jak wielkie zasługi dla naszego kraju położył episkopat. Zbudowali się słuchacze, i za zgasłych swych dobrodziejów westchnęli serdecznie. (K. W.)

Francya.

Paryż, 5. Lipca. — Dzisiejszy Monitor zawiera raport nader obszerny o Kabyłach; który przez opóźnienie stał się mniej zajmujący już i dla tego, że główne fakty znamy już z listów prywatnych.

— Udział jaki przy drugich wyborach się okazał, jest większy niżeli przy pierwszych. Dzienniki rządowe i opozycyjne wzywają do udziału. Agenci policyjni obiegają warsztaty rzemieślnicze, aby rzemieślników przekonać, że nie słusznie tak mały objawili udział w ostatnich wyborach. Dziś też istotnie rozpoczęły się wybory w 3im, 4ym i 7ym okręgu wyborczym. Każdy niecierpliwie wygląda rezultatu. Robotnicy 7go okręgu, który od dawna już za republikański uchodzi, chcą tłumnie wybierać. — Rząd bardziej niż kiedykolwiek jest za połączeniem Księstw Naddunajskich. Constitutionnel ogłasza protestacyą znacznej liczby mieszkańców Moldawii przeciw Vogoridesowi, a mianowicie przeciw listom wyborczym jakie ułożył był.

— Na szczęście nie potwierdza się wiadomość o śmierci Berangera. Stan zdrowia jego polepszył się nawet. Tak wielki jest nacisk ludzi zdążających do domu Berangera aby się dowiedzieć jak się ma chory, że policja liczną straż przed domem postawić musiała.

Anglia.

Londyn, 5. Lipca. — Times rada z tego, że powstanie w Indjach nie znalazło udziału w ludzie, że ograniczyło się na wojsku miejscowem. Jest to dowodem, mówi toż pismo, że lud, kraj, jest zadowolony z rządów Anglii. Pomimo to należy śledzić, jakim sposobem duch nieukontentowania wkradł się w szeregi Sapojów, aby i tu zaburzenie wstrzymać.

Włochy.

Z Paryża piszą pod dniem 3. Lipca: O powstaniu w Liworno dowiadujemy się z korespondencyi z Genui d. 2. Lipca co następuje: Niespokojności wybuchły 30. Czerwca. Uzbrowieni ludzie rzucili się na główny odwach, ale zostali odparci. Zaczepiono drugi odwach ale także bez skutku. Wojska zebrano na placu Voltone. Strzelano na nie z ulic przyległych i niektórych domów. Część wojska przedarła się do domów. Kilka osób które im wpadły wręce, natychmiast rozstrzelano. Na kilku innych miejscach miasta przebito kilku żandarmów. Zabitych liczą około 20. Walka rozpoczęła w nocy 30. Czerwca trwała przez cały dzień 1. Lipca. Przystań zamknięta, i całe miasto znajdowało się w największym osłupieniu. 1. Lipca wieczorem uśmierzył się bój. Liczba powstańców miała być znaczną. Wielu aresztowano, mówią, że 200 osób.

Z Marsylii pod d. 5. Lipca telegrafują: W tej chwili odbieramy wiadomości z Neapolu z 2. Lipca. Urzędowa gazeta obu Sycylii donosi w nrze swoim z 30. Czerwca i 1. Lipca, że 27. Czerwca zatrzymał się przed wyspą Ponza piemontski parowiec pod pozorem, że na morzu poniósł szkodę, ale wkrótce wyprawił uzbrojonych ludzi w szalupach na brzeg, którzy wyładowali i natychmiast rozbili urzędników celnych i załogę weteranów wyspy, gdy oddział wojska liniowego większy stawiał opór, że kilku rannych i zabitych zostało na placu. Tłum ten wywiesił zaraz potem czerwoną chorągiew krzycząc: Niech żyją Włochy! niech żyje rzecz pospolita! i kazał więźniom uwolnionym złupić kilka domów na wyspie i zapalić. Część tylko tych więźni poszła z powstańcami do Sapri, gdzie drugi raz wyładowali. Tu nowych dopuszczono się niedorzeczności; zwycięzcami jednakże zostali żandarmy i straż odwachów, uścili w rozsypkę nieprzyjaciela i przymusili część onego do poddania się.

Dwie fregaty królewskiej marynarki, zajęły parowiec piemontski z zapasami broni znajdującej się na pokładzie. To jest urzędowy wykład tego wypadku. Listy prywatne z Neapolu dodają — zapewne nie bez przesady — że wartość zabranej broni i zapasów wynosi przeszło milion fr. Król sardyński wysłał w pogoń 2½ bataliona za tymi, którzy się jeszcze nie poddali. Gwardya miejska dobrowolnie się uzbroiła.

Florenca, 2. Lipca. — Telegraficzna depesza Monitora tokańskiego z Livorno 23. Czerwca, w wieczór około 11½ godz. donosi: Zgraja burzycieli zebrała się na 3. punktach o godz. 6½, uderzyła i raniła niektórych żandarmów, niektórzy stanęli przed odwachem głównym krzycząc: «Viva i fratelli». Oficer, który ich chciał odepchnąć, został ranny i rozkazał strzelać. Wojsko stanęło pod bronią i królewski pałac i plac broni wojskiem został obsadzony i rozkano ludowi, aby się cofnął. Mała liczba ludu niechcąca się oddalić, przywitana została wystrzałem i rozpierzchła się. Trzech żandarmów poległo, trzech rannych; trzynastu padło ze strony powstańców. Od d. 1. Lipca wszystko jest w Livorno spokojnie. Każdy zajmuje się jak dawniej, swymi sprawami.

Genoa, 10. Lipca. — Gazeta genuńska donosi: Ruchy powstańcze całkiem przytłumione, miasto jest spokojne, władze są na baczności. Schwytych ludzi jako i znalezione broń, amunicyą, drabiny, pugiłki itp. oddano fiskusowi. Parowiec towarzystwa «Robatin Cagliari», który 25. Czerwca do Tunisu przez Cagliari odszedł, ma się znajdować w mocy ludzi, którzy chcą wylądować. Okręt «Isznusa» odpłynął go szukać.

Bologna, 29. Czerwca. — Co do zjazdu monarchów, jakiego sobie ojciec s. Pius IX. życzy, dowiadujemy się, że takowy nastąpi w Wrześniu. Nie wątpią już, że i ojciec s. na nim znajdować się będzie w towarzystwie ministra swego spraw zagranicznych.

Grecya.

Ateny, 26. Czerwca. — Królowa opuszcza 9. Lipca Ateny. — Wedle pewnej wieści otrzymał Chrystydis dziś polecenie utworzenia nowego gabinetu.

Kronika miejscowa.

Poznań, 9. Lipca. — W miejsce przeznaczonego do Wrocławia pułkownika Voigts Retza zamianowanym został major Kurowski z sztabu głównego, szefem sztabu głównego 5. korpusu armii.

— Baterie 5 pułku artylerii stojące tu załogą, wyszły do Głogowa w d. 6 b. m. na ćwiczenia w strzelaniu.

Międzyrzecz, 6. Lipca. — Mielśmy tu od 8go do 10go Czerwca silne ulewę z gradem, który zniszczył plony na wielu wsiach w naszym powiecie. W skutek tego objawiło się życzenie, ażeby rząd zagnał włóścian do zabebieżania od gradobicia za opłatą małą i brał na siebie nadzór nad asekuracyami podobnie jak nad asekuracyami od ognia, który nietylko szkodzi co gradobicie, bo ostatnie do ostatniej doprowadza nędzy. Byłoby rzeczą zbawienną, gdyby wzięto to na uwagę. Po owych ulewach w połowie Czerwca spadły drugie deszcze w d. 30. Czerwca i 1. Lipca. Było to prawdziwem błogosławieństwem Bożem na spragnione niwy i niepomalu orzeźwiło siewy wszelkiego rodzaju. Zniwo lubo niezapowiada wielkich nadziei, ale też nieprzywodzi nas do rozpacz, oziminy bowiem stoją w wyższych okolicach dobrze, ziemniaki pokazują świeże łęty, jęczmień i owiec liche, konieczyna gdzie nigdzie dobrze się udała, ale siana mało, łąki mało go wydały w tym roku. Z tego powodu spędzono na jarmark ostatni w d. 30. Czerwca odbyty, mnóstwo koni, bydła i świń na sprzedaż i po niskich cenach je zbywano, ale też pierwsze były ostatnie gatunki i dla tego kupujący ograniczali się na trzodzie chlewniej. — Dyrektor seminarium nauczycielskiego w Paradyżu ks. Gawarecki pożegnał się uroczystie na d. 1ym b. m. z swoimi kolegami, ponieważ odchodzi na probostwo w Rogoźnie. Zastępuje go teraz nauczyciel religii S.

Wiadomości literackie.

Warszawa. — «Biblioteki warszawskiej» zeszyt 7, za miesiąc Lipiec, wyszedł z druku i zawiera: Poszukiwania nad zakonem Dobrzyńców i nad stosunkiem pierwotnym krzyżaków do Konrada mazowieckiego, przez Jana Nepomucena Romanowskiego. — Faust tragedia Goethego, przekład z niemieckiego przez Z. Z. (dokończenie). — Wycieczka na Litwę. Wspomnienia podróży, przez Ferdynanda Nowakowskiego (dokończenie). — O Mellonim i jego pracach, przez Hippolita Skrzyńskiego (dokończenie). — Kronika paryzka literacka, naukowa i artystyczna: Wystawa obrazów Delarochea (część druga). Wystawa sztuk pięknych w Manchester. Wystawa kwiatów. Alfred de Musset. Europejsko amerykański telegraf. Wiadomości literackie. — Poezye: Moje pieśni. Żeglarz, przez K. B. — Kronika literacka: Odpowiedź księdzu Malinowskiemu na: Ocenienie stanowiska Feliksa Zochowskiego w umiejętności językowej i t. d. — Dwie konwersacje z przeszłości, przez Ignacego Chodzkę. Wilno, 1857 przez K. Wł. Wojcieckiego. — Przegład muzykalny. Studya nad muzyką dramatyczną wziętą operą, przez M. K. (ciąg dalszy). — Korespondencya. Wyjątek z listu Romualda Zienkiewicza do K. Wł. W. — Kronika bibliograficzna. — Doniesienie literackie. — Doniesienia meteorologiczne za miesiąc Maj r. b.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie d. 9. Lipca 1857.

Płody.

Zyto*) na Sierpień 44³/₄ — 5⁵/₈ pl. 45 list., na Wrzesień Październik 46 pl. i list., na Październik 46 pl., na Październik Listopad 45⁵/₈ pl. i list.

Na żyto większa chęć kupna po niższych cenach.

Okowita**) na Miejsu (bez beczi) 24¹/₂ — 5⁵/₈; z beczką na bieżący miesiąc 25 — 1¹/₂ — 1¹/₈ pl., na Sierpień 25¹/₈ pl. 1 list., na Listopad Grudzień 22³/₄ pl. Na spirytus mały z początku pokup, później atoli ceny się ustaliły.

*) za wędzel po 25 szefli. **) za beczkę po 9600 Trallesa.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 8. Lipca.

Pszenica 60—92 tal.

Żyto 50¹/₂—51¹/₂ tal., na Lipiec i Lipiec Sierpień 50¹/₄—1—51¹/₂—50¹/₄ tal.,

na Sierpień Wrzesień 52—51—52½—51½ tal., na Wrzesień Październik 53 do 52½—53½—53 tal., na Październik Listopad 53—52½—53½ tal., na Listopad Grudzień 52½ tal.

Olej rzepiowy 16 tal., na Lipiec 16 tal., na Lipiec Sierpień 15½ tal., na Wrzesień Październik 15½ tal., na Październik Listopad 15½—½ tal., na Listopad Grudzień 15½ tal.

Okowita 29½ tal., na Lipiec i Lipiec Sierpień 29½—¾ tal., na Sierpień Wrzesień 30—½ tal., na Wrzesień Październik 29½—¾ tal., na Październik Listopad 28tal., na Listopad Grudzień 27½ tal.

Przybyli do Poznania 9. Lipca.

BAZAR: Jezierski z Bobrowa, Wierzbicki z Starego, Wollszlegier z Cieszkowa.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Kinel i Wardon z Wrześni, Hulewicz z Chobielina, hr. Kreuz i bar. Birtrom z Warszawy, Schilling z Oberleschen, Pogrell z Leszna, Schwab z Moguncyi, Krayenberg i Gehrman z Berlina.
HOTEL DREZDEŃSKI MYLIUSA: Karśnicki z Mchów, Müller z Seehausen, hr.

Czarnecki z Rakoniewic, Koczorowski z Jasina, hr. Pückler z Szlaska, Tautsche z Waldenburga, Carl, Katzler, Orange i Appel z Berlina, bar. Richthofen z Wrocławia, Bläske z Jastrowa, Michaelis z Chemnic, Marcus z Hamburga, Stackes i Anclam z Magdeburga, Reischauer z Brandenburgii, Frey z Szczecina, Kreis z Hanau, Hausmann z Lubina, Hess z Ludwigsburg.
HOTEL DU NORD: Bröckere z Łabiszyna, Niché z Grodziska, Zoch z Theerkayle, Paszkowski z Dziadkowa, Żółtowska z Ujazdu, Krzyżański z Sapowie, Koszutski z Jankowa.

POD CZARNYM ORŁEM: Dutkiewicz z Katarzynowa, Karska z Warszawy.
HOTEL BERLINSKI: Johannes z Bydgoszczy, Przyłubski z Targowa, Brzeski z Krotoszyna, Kundler z Rybowa, Lehmann z Środy, Friest z Bydgoszczy.

HOTEL WIEDENSKI: Krzyżanowska z Dzieciemiarek.

POD TRZEMA LILIAMI: Kujawiński z Polajewa.

HOTEL EICHBORNA: Gedalje z Lwówka, Hamann z Gottschimmerbruch, Lemlo z Pietrkowa, Ohnstein i Aleksander z Pleszewa, Landsberg z Zaniemyśla, Freudenheim z Zachau, Jacobsohn i Sprinz z Strzelna.

HOTEL KRUGA: Welke z Śmigła, Hebdmann z Rakówka.

POD ŻŁOTĄ SARNA: Dittman z Neuruppin.

POD BARANKIEM: Bogacki z Wojnowic, Zerlig z Wrocławia.

TABELLE DO WAG

dla młynarzów

według rozporządzenia rejencyjnego z dnia 6. Kwietnia 1857. (Dziennik urzędowy str. 159.) w języku niemieckim, jako też w niemieckim i polskim, są w zapasie w drukarni nadwornej **Deckera** w Poznaniu.
Cena 1 Sgr.

W dniu 7. Lipca r. b. rozstał się z tym światem Antoni Szczaniecki, urodzony 5. Czerwca 1773. dawniej właściciel dóbr Sarbinowo w powiecie Krobkim i tam zamieszkały, teraz zaś od lat trzech dla podeszłego wieku i potrzebnej opieki bawiący w domu u dzieci swych Karola i Antoniny z z Szczanieckich Kalkstein w Pluskowesaa pod Chełmżą, tu też żywot doczesny zakończył. Tę smutną wiadomość udziela krewnym i przyjaciółom zmarłego stroskana familia. Wyprowadzenie ciała odbędzie się 13. b. m., dnia następnego pogrzeb.

OBWIESZCZENIE.

Ulica Chwaliszewska została z dniem 9. m. b. od godziny 5. z rana z powodu kopania kanału w bliskości Tumy do przejazdu zamknięta.

Przejazd pomiędzy miastem, Tumem, bramą Bydgoską i Warszawską ma się zatem odbywać przez most Chwaliszewski, ulicę Wenecyańską, targ świniński, nową drogą obok psalteryi i plac Tumski.

Pomiedzy bramą Kaliską i miastem pozostaje przejazd, jak dotychczas przez tamę Berdychowską. Podczas dni targowych mają furmanki, które przez bramę Warszawską do miasta przybywają, zaraz na lewo do ulicy wałowej skręcać, i obok bramy Kaliskiej drogą przez tamę Berdychowską się udawać.

Dla zapobieżenia zatrzymywania się w tak wąskiej ulicy Wenecyańskiej winna się publiczność do niniejszego przepisu ściśle zastosować.

Poznań, dnia 8. Lipca 1857.

Król. Dyrektoryum Policji.

OTWORZENIE KONKURSU.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu, wydział dla spraw cywilnych.
Poznań, dnia 10. Czerwca 1857. przed południem o godzinie 11½.

Nad pozostałością zmarłego Edwarda Kummer, Prokuratora policyjnego w Poznaniu otworzono konkurs prosty w skróconym postępowaniu a dzień wstrzymania zapłaty ustanowiono na dzień 10. Czerwca r. b.

Tymczasowym Administratorem masy ustanowionym został Kommissarz aukcyjny były Porucznik Zobel w Poznaniu.

Wierzycieli dłużnika wspólnego wzywamy, aby w terminie na dzień 15. Lipca r. b. przed południem o godz. 11. przed Ur. Graebe, Radcą Sądu powiatowego, tu wyznaczonym swe oświadczenia i propozycje względem ustanowienia definitywnego Administratora podali.

Wszystkim, którzy od wspólnego dłużnika cokolwiek w pieniądzu, papierach lub innych rzeczach w posiadaniu lub schowaniu mają, albo którzy jemu cokolwiek są dłużni, zalecamy, aby jemu nie wydali lub wypłacili, ale raczej o posiadaniu przedmiotów aż do dnia 15. Lipca r. b. łącznie Sądowi lub Administratorowi masy doniesienie uczynili i wszystko z zastrzeżeniem swych jakichkolwiek praw, tam dotąd do masy konkursowej oddali. Dierzyciele i inni z nimi równo uprawnieni wierzyciele dłużnika wspólnego winni tylko uczynić doniesienie o zastawionych przedmiotach, które się w

ich posiadaniu znajdują. Zarazem wzywamy wszystkich tych, którzy pretensje do masy jako wierzyciele konkursowi rościć chcą, aby pretensje, czy takowe już są przed Sądem wytoczone lub nie, z pierwszeństwem, którego się dla takowych domagają, aż do dnia 10. Sierpnia r. b. łącznie u nas pismieniami lub do protokołu podali, i następnie do rozpoznawania wszystkich w wspomnianym czasie zameldowanych pretensyj również podług okoliczności do ustanowienia osób definitywnych zarządowych na dzień 2. Września r. b. przed południem o godzinie 10½ przed Kommissarzem Radcą Sądu powiatowego Ur. Graebe stanęli.

Kto swe zameldowanie na piśmie poda, powinien kopią takowego i annexów dołączyć. Każdy wierzyciel, który nie w naszym obwodzie urzędowym zamieszkuje, powinien przy zameldowaniu swojej należytościownika tu zamieszkałego lub obcego do praktyki u nas upoważnionego ustanowić i nam do akt donieść. Tym, którzy tu znajomości nie mają, przedstawiają się jako patronowie Radcy sprawiedliwości Doenniges, Giersch, Gunderian, Tschuschke i Zembach w Poznaniu.

Une institutrice qui a fait plusieurs éducations, et qui enseigne les langues française, anglaise et allemande, désire se placer. Des renseignements seront donnés par Madame **Kierska** à Podstolice (Wreschen).

Dobra. — Wieś **Pieszkowice** w Królestwie Polskim, gubernii Warszawskiej, powiecie Łęczyckim położone w miejscu najhandlowiejszym, bo tylko o wiorstę 1 od miasta fabrycznego Zgierz a od Łodzi 10, od Aleksandra 3 i inne miasta są bardzo bliskie. Taż wieś ma rozległości włości Magdeburgskich 41, mórg 22, pretów 59. Ziemia pszena. Łąki wyborne, siana około sto fur, rzeczka graniczy, w około stawy zdrojowe zarybione, mogące służyć do zakładania fabryk. Propinacja i wiatrak przy trakcie, czyni rocznie Złp. 1000. Las starodrzew, budulec i stare zagaje jest półtory włoki nowopolskiej, pienkie sosnowe wielkie i inne po wyciętym lesie 5 włók bardzo gęste. — Zabudowania dworskie najlepsze, dwór nowy o 7 pokojach, wiejskie budynki w średnim stanie, pacht pod miastem czyni rocznie obecnie około Złp. 5000. Wysiew korey 90 zimowego, lecz po przybraniu nowin znacznie się powiększy. Taż wieś każdego czasu może być sprzedana i oddana w posiadanie obywatelowi, a jeśliby sobie koloniści życzyli, to równie szlachectwem prawem nabędą bez czynszu. Długów nie ma; Inwentarza połowa może być odstąpiona. Młocarnia 4ro konna na gruncie, robocizna dostateczna. Cena za tę wieś sto trzydzieści tysięcy złotych polskich. — 130,000.

B. S. Rudnicki, właściciel.

OGŁOSZENIE.

W Królestwie Polskim właściciel ma do sprzedania znaczną ilość drzewa towarowego, kilkanaście tysięcy sztuk belek i masztów jest do wybrania; przez las ten płynie tuż rzeka spławna Pilica, wpadająca niedaleko do Wisły, z przestrzeni 120 włók wielkiego nietykanego lasu, dozwoli wybrać 3600 sztuk najcenniejszych dębów lub sosien, reszta sztuk z innych lasów przy rzece Pilicy. — Wiadomość u właściciela we wsi Jankowie, pół mili od stacyi kolei żelaznej i pocztowej Rokiciny. Przedewszystkiem należy obejrzyć miejscowość i przekonać się naocznie o rzetelności doniesienia.

Nasiona rzepy

prawdziwej długiej jesienniej czyli ścierniskowej, funt po 6 Sgr. poleca Ogrodnik nasion

A. Niessing w Lesznie.

Folwark, składający się z 260 mórg w dobrej kulturze z zupełnym inwentarzem żywym i martwym tuż przy drodze zwirowej do Poznania prowadzącej, położony, tudzież i folwark, składający się z 100 mórg łącznie 40 mórg łąki, bardzo dobrym, domem mieszkalnym bez inwentarza żywego, nad drogą zwirową do Wrześni prowadzącą, oznaczy do natychmiastowego wydzierzawienia Agent

Crusius w Środzie.

Poszukiwane są do zakupu 200 sztuk zdrowych pełnozębnych jagniąt. Panów sprzedawców takowych upraszam o frankowaną wiadomość z wymienieniem żądanej ceny, pod moją adresem.

Henryk Obrzycki, Agent, w Poznaniu przy Szerokiej ulicy Nr. 7.

Dla posiedzieli lasów.

Urzędnik leśny teoretycznie i praktycznie wykształcony, który w ciągu 16letniego pełnienia obowiązków częścią w Królewskich biurach leśnych jako Sekretarz pracował, częścią zarządzał lasem prywatnym, życzy przyjąć **nadzór większych** lasów od Św. Michała r. b. lub od Nowego roku r. p. Mówi po polsku, posiada dobre świadectwa prowadzenia się i kwalifikacyi i ma szczególnie pewną biegłość w taksowaniu borów itd. Łaskawe zapytania przyjmują się pod **C. W.** poste restante **Festenberg** w Szlasku.

Mój licznie zaopatrzony skład najmniejszych **ubiorów męskich** polecam do łaskawego uwzględnienia.

Joachim Mamroth,
ulica Wilhelmowska Nr. 9. na I. piętrze.

Przy **Wrocławskiej ul. 9.** są wszystkie sprzęty browaru (angielskie lasy, chłodnik, wielkie kadzie, waga z 5 cent. i t. p.) natychmiast do sprzedania.

Poznań, dnia 7. Lipca 1857.

Obszerny lokal handlowy wraz z należąciami do tegoż sklepami i górą jest od Św. Michała r. b. w Rynku pod 54. do wydzierzawienia. O bliższych warunkach dowiedzieć się można w tylnym domu na pierwszym piętrze.

Gruba mąka na chleb wiejski jest na nowym holenderskim wiatraku przy drodze zwirowej do Wrocławia pod Poznaniem tania do nabycia.

Kurs giełdy berlińskiej.

	Sto pa pCt.	Na pr. kurant	gotowi zn.
Dnia 8. Lipca 1857.			
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	99½
dito z roku 1850.	4½	—	99½
dito z roku 1852.	4½	—	99½
dito z roku 1853.	4	—	94
dito z roku 1854.	4½	—	99½
Oblig. długu skarbowego	3½	—	83½
dito premii handlu morskiego	—	—	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej . .	3½	—	83½
dito miasta Berlina	4½	—	99½
dito	3½	—	82
dito	3½	86½	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej .	3½	—	—
dito Prus Wschodnich	3½	—	86
dito Pomorskie	4	—	—
dito W. X. Poznańskiego	3½	—	86
dito W. X. Pozn. (nowe)	3½	—	86½
dito Szlaskie	3½	—	82½
dito Prus zachodnich	4	91½	—
Bilety rentowe Poznańskie	—	—	109½
Louisdory	—	—	102
Akcyje kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	4	—	—